

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
Centrul Național de Management în Sănătate

Observatorul Național pentru Droguri

Situația traficului și consumului ilicit de droguri în Republica Moldova, sinteza datelor existente

Chișinău, decembrie 2012

Cuprins

1	Traficul ilicit de droguri	1
2	Consumul de droguri	3
2.1	Populația generală.....	4
2.2	Prevalența consumului de droguri în rândul tinerilor de 15-24 ani	4
2.3	Prevalența consumului de droguri în rândul elevilor de 16 ani, ESPAD	5
2.4	Prevalența consumului de droguri în rândul deținuților.....	5
2.5	Consumul de droguri în rândul utilizatorilor de droguri injectabile, IBBS	5
2.6	Statistica administrativă	6
3	Concluzii și recomandări	7
3.1	Concluzii	7
3.2	Recomandări	7

Abrevieri

CNMS	Centrul Național de Management în Sănătate, www.cnms.md
OND	Observatorul Național pentru Droguri, www.observator.mednet.md
MAI	Ministerul Afacerilor Interne, www.mai.gov.md
DA	Direcția Antidrog al MAI
EMCDDA	Centrul European de monitorizare a drogurilor și dependenței de droguri, www.emcdda.europa.eu
CDI	Consumatori de droguri injectabile

Autorii documentului

Olga Vacarciuc, Tatiana Cotelnic-Harea, Oleg Barbă, Valeriu Pleșca

Sumar

Acest document este elaborat în conformitate cu Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, în continuare PALV¹ și solicitării Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene din 09.11.2012.

Având în vedere importanța procesului de implementare și realizare a PALV pentru Republica Moldova, de către structurile vizate în acest document, precum și de solicitarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene de a realiza o analiză a situației fenomenului traficului ilicit și consumului de droguri în Republica Moldova, OND din cadrul CNMS a realizat acest document unde sunt descrise cele mai recente surse de date existente la nivel național privind consumul și traficul ilicit de droguri.

Problema majoră care-și menține tendințele de influență negativă atât asupra situației infracționale, cât și a sănătății publice, rămâne traficul ilicit și consumul abuziv de droguri. Cunoașterea situației naționale și internaționale în domeniul drogurilor este necesară pentru a putea evalua cât mai exact poziția care o ocupă Republica Moldova în contextul global al fenomenului drogurilor și a dimensiona activitățile necesare de combatere a traficului și prevenire a consumului de droguri.

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=337757>

1 Traficul ilicit de droguri

În Republica Moldova Traficul Illicit de Droguri este descris în cadrul Raportului Anual elaborat de OND cu privire la Consumul și Traficul Illicit de Droguri în Republica Moldova în baza recomandărilor propuse de Centrul European de Monitorizare a Drogurilor și Dependenței de Droguri (EMCDDA) și anume indicatorul Infracțiunile legate de droguri.

Conform datelor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, direcția antidrog în decursul anului 2011 au fost documentate 1,606 infracțiuni legate de droguri, iar din circuitul ilicit au fost sechestrate substanțe narcotice și psihotrope estimate la circa 284.500.000 lei (1,5 kg heroină, 6 litri de opiu, 2,4 kg amfetamină (2010), 26 t plante cu conținut narcotic, 15,3 kg hașiș, 213 kg marijuana).

În rezultatul acțiunilor de combatere a traficului ilicit de droguri, au fost relevate și anihilate 32 grupuri implicate în traficul de droguri și 2 filiere criminale, specializate în trafic de marijuana și heroină, fiind stabilite 12 cazuri de contrabandă cu stupefiante.

În conformitate cu Nota Informativă “Cu privire la starea delicvenței juvenile și activitatea serviciilor minori în perioada a 12 luni ale anului 2011” al MAI (accesat la 3.12.2012 la adresa www.mai.gov.md/node/11424/) odată cu reducerea consumului de opiu, se majorează consumul de heroină, de asemenea se atestă tendințe de extindere a numărului de persoane care consumă droguri sintetice.

Analiza structurii infracționale pe parcursul anilor 2010 și 2011 denotă că, din totalul crimelor înregistrate, 90% din infracțiuni constituie doar relevarea cazurilor de păstrare și consum a drogurilor, precum și o tendință de menținere a indicilor de activitate în comparație cu anul precedent.

În ceea ce privește distribuția după sex a persoanelor anchetate penal pentru trafic de droguri în ultimii 3 ani se constată o reducere a ponderii femeilor și o creștere a ponderii bărbaților. Rata femeilor anchetate pentru trafic de droguri a constituit 15,9% în anul 2011 față de 19,7% în anul 2009; iar rata bărbaților în anul 2011 era de 84,1% față de 80,3% în 2009. În cazul bărbaților implicați în infracțiuni legate de traficul de droguri cea mai mare pondere revine grupului de vârstă de 30 ani și mai mult, care în anul 2009 a înregistrat 49,7% în descreștere cu 6,5% față de anul 2011 (43,2%).

Majoritatea persoanelor implicate în cultivarea plantelor ce conțin substanțe narcotice au vârsta de 30 de ani sau mai mult (85,0%). Din numărul femeilor implicate în cultivarea plantelor cu conținut narcotic ponderea celor cu vârsta de 30 de ani și mai mult (96,0%) este mai mare decât ponderea bărbaților cu vârsta de 30 de ani și mai mult (76,0%).

Conform rezultatelor studiului ESPAD² 2011, în Republica Moldova în medie, băieții mai des decât fetele au considerat cannabisul ca fiind ușor de obținut, 7% față de 4%. Amfetaminele și Ecstasy, au fost declarate a fi “destul de ușor sau foarte ușor” accesibile de 3% și respectiv 4% din respondenți, doar de jumătate din cei ce au răspuns similar cu privire la cannabis. Pentru tranchilizante sau sedative elevii au raportat un procentaj de 4% privind accesibilitatea acestora, fiind mai mare în rândul fetelor (5%), față de băieți (3%).

Conform rezultatelor studiului “Cunoștințe, atitudini și practici cu privire la HIV/SIDA în rândul populației generale de 15-64 ani din 2010” (KAP 2010 15-64 ani) nu au fost înregistrate diferențe în răspunsurile privind disponibilitatea percepută de populația generală la diferite tipuri de droguri, cu excepția marijuanaei. În medie, 18,0% din respondenți au afirmat că le va fi ușor să găsească/procure droguri.

² ESPAD – studiu European privind consumul de alcool, droguri și tutun în rândul elevilor de 16 ani. În R.Moldova s-a petrecut pe malul drept al râului Nistru (accesat la 28.11.2012 pe pagina web a CNMS)

În conformitate cu prevederile ordinului MAI nr. 85 din 31.03.2011 a fost aprobat Planul concretizat de acțiuni al MAI privind realizarea prevederilor Strategiei antidrog pentru anii 2011-2018 și Planului național de acțiuni pentru anii 2011-2013, fiind necesar de efectuat un audit al serviciilor din cadrul MAI implicate în reducerea livrărilor de droguri.

Astfel, în baza ordinului MAI nr. 379 din 30.12.2011 „Cu privire la efectuarea misiunii de audit”, a fost efectuat în perioada 30.12.2011–05.04.2012, auditul serviciilor din cadrul MAI implicate în reducerea livrării de droguri pentru perioada 01.01.2010 – 31.12.2011.

Riscurile constatate în activitatea serviciilor implicate în reducerea livrării de droguri (conform raportului de audit al Direcției antidrog al MAI):

- Neatingerea obiectivelor procesului de combatere a traficului și consumului ilicit de droguri.
- Serviciul antidrog nu dispune de careva normative a efectivului limită bazate pe necesitățile actuale și argumentate de Direcția antidrog
- Numirea în funcțiile serviciului antidrog a personalului necalificat, cu experiență insuficientă în domeniul dat și necunoașterea obligațiilor de serviciu, ce ar condiționa activitatea neeficientă a acestora.
- Lipsa controlului intern, raportarea datelor eronate către conducere la orice nivel de raportare, precum și orientarea activității spre obținerea indicatorilor cantitativi și nu ai celor calitativi.
- Apariția conflictelor de interese la necorespunderea exercitării funcțiilor și obligațiilor de serviciu.
- Nerealizarea obiectivelor în activitatea de serviciu și a celor indicate în Regulament.
- Realizarea incompletă a sarcinilor stabilite pentru deplasări de serviciu în limitele teritoriului țării exprimată prin lipsa implementării în practică a experiențelor avansate în domeniul combaterii traficului ilicit de droguri.
- Lipsa cursurilor eficiente de perfecționare a colaboratorilor DA.
- Nu este un control ar respectării rutelor de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova al plantelor, substanțelor sau preparatelor supuse controlului, a neadmiterii supunerii unor procese ce ar modifica natura acestor substanțe, precum și integrității ambalajului nu se efectuează de către nici o autoritate publică. (Hotărârea Guvernului nr. 216 din 27.02.2006 “Privind tranzitul pe teritoriul Republicii Moldova al substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor”).
- Lacune relevate planificării, caracteristice tuturor subdiviziunilor din cadrul departamentului antidrog.
- Imposibilitatea acumulării probelor necesare pentru demonstrarea vinovăției în ce privește livrarea, păstrarea și consumul substanțelor narcotice.
- Evidența necorespunzătoare a substanțelor narcotice ridicate pe cauze penale (corpuri delictive) și pe cauze contravenționale.
- Imposibilitatea de a documenta cauze contravenționale precum și de a efectua măsuri profilactice de către colaboratorii de poliție la compartimentul „combaterea consumului ilicit de substanțe narcotice”.
- Admiterea la trafic a conducătorilor auto care sunt consumatori de droguri, precum și imposibilitatea supunerii examenului medical a persoanelor bănuite în consumul de substanțe narcotice.
- Imposibilitatea constatării consumului drogurilor exprimată prin lipsa testelor pentru droguri în instituțiile medicale raionale.
- Reieșind din informațiile interviurilor și solicitările DA, un impact negativ al procesului auditat reprezintă lipsa bazei de date centralizate de acumulare a informațiilor privind circulația drogurilor legale și cazurile drogurilor ilegale în vederea supravegherii importului și exportului de droguri legale, distribuirii lor precum și urmării acestor informații în plan operativ pentru preîntâmpinarea introducerii substanțelor narcotice în circuitul ilegal.

Din cele menționate mai sus, reiese că majoritatea problemelor în cadrul Direcției Antidrog sunt determinate de calificarea specialiștilor acestei subdiviziuni și dotarea tehnico-materială adecvată.

În iunie 2012 Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Crime (UNODC) din Republica Moldova a solicitat către OND, Direcția Antidrog a MAI, IMSP Dispensarul Republican de Narcologie completarea chestionarului denumit GUAM (Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică) elaborat de către UNODC, Kiev în colaborare cu Secretariatul GUAM.

Chestionarul a fost conceput pentru a îmbunătăți înțelegerea tendințelor generale și caracteristicile de trafic de droguri și a infracțiunilor legate de droguri în țările GUAM, (Republica Moldova fiind parte) precum și de a evalua nevoile structurilor naționale existente care se ocupă cu combaterea traficului de droguri cu scopul de a consolida capacitatea acestora.

Astfel în urma completării chestionarului de către direcția antidrog a MAI au fost identificate următoarele probleme referitoare la date:

- Lipsește numărul de infracțiuni legate de droguri, dezagregat după următoarele categorii de droguri: heroina, canabis, opium, alte substanțe narcotice și precursori.
- Distribuția după grupuri de vârstă (16-17, 18-24, 25-29, 30 și mai mult) a persoanelor reținute pentru cauze legate de droguri, cu excepția cazurilor penale înregistrate.
- Lipsa datelor privind gradul de puritate a categoriilor de droguri sechestrate pe teritoriul Republicii Moldova.
- În Republica Moldova nu există date despre prețurile drogurilor vândute în stradă, dezagregate după regiune.

2 Consumul de droguri

În conformitate cu Codul Contravențional al Republicii Moldova art. (85), consumul personal de droguri este considerată contravenție administrativă, și nu infracțiune. Astfel, procurarea sau păstrarea ilegală, fără scop de înstrăinare, de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope în cantități mici, precum și consumarea lor fără prescripția medicului se sancționează cu amendă de la 3 la 10 unități convenționale³ sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 40 de ore.

Consumul de droguri, modelele și tendințele lui în populația generală sunt măsurate în cadrul studiilor populaționale pe un eșantion reprezentativ național. Studiile oferă estimări ale proporției de persoane care declară că au consumat droguri specifice în intervale delimitate de timp. De asemenea, chestionarele oferă informații contextuale utile privind modelele de consum în prezent sau trecut, caracteristicile socio-demografice ale consumatorilor, percepțiile privind riscul, disponibilitatea și atitudinile față de droguri (conform recomandărilor EMCDDA).

În Republica Moldova pentru aprecierea consumului de droguri se utilizează 3 indicatori standard:

- prevalența pe parcursul vieții (consumul unui drog în orice moment al vieții),
- prevalența în ultimul an,
- prevalența în ultima lună.

Dintre cele trei măsurări standard, prevalența pe parcursul vieții este mai puțin sensibilă pentru reflectarea situației curente. Această măsurare nu reflectă situația actuală a consumului de droguri, însă poate fi utilă pentru înțelegerea modelelor de consum și a incidenței primului consum. Accentul este pus asupra evenimentelor de consum din ultimul an și ultima lună.

³ O unitate convențională echivalează cu 20 MDL

Utilizând datele din diferite surse, în R. Moldova s-a efectuat o cercetare operațională de estimare a mărimii grupului persoanelor consumatoare de droguri. Mărimea grupului de consumatori de droguri injectabile este estimată a fi 21061 persoane pe malul drept al râului Nistru și 10501 persoane pe malul stâng al râului Nistru. Numărul consumatorilor de opioide (injectabile și neinjectabile) este estimat la 16882 persoane pe malul drept al râului Nistru și 7109 persoane pe malul stâng al Nistrului.⁴

2.1 Populația generală

Conform rezultatelor studiului “Cunoștințe, atitudini și practici cu privire la HIV/SIDA în rândul populației generale de 15-64 ani din 2010”, cel mai utilizat drog în rândul populației generale rămâne cannabisul. Astfel, 3,8% din populația Republicii Moldova de pe malul drept al râului Nistru cu vârsta de 15-64 ani au folosit vreodată marijuana/hașiș și 0,7% au făcut-o pe durata ultimului an. Doar 0,3% din respondenți au folosit marijuana/hașiș pe durata ultimei luni. Prevalența consumului de cannabis pe durata vieții este de 9 ori mai mare în rândul respondenților de sex masculin (7,3%), comparativ cu cei de sex feminin (0,8%). Prevalența consumului de Ecstasy pe durata vieții este de 0,5%, iar al opiului – 0,4%. Celelalte droguri au înregistrat o prevalență mai mică.

Din numărul total de respondenți, 153 persoane au relatat că au consumat sedative și/sau tranchilizante pe parcursul ultimelor 12 luni, ceea ce constituie 3,8% din întregul eșantion. Din totalul celor ce au consumat sedative și/sau tranchilizante în ultimele 12 luni, 41,8% au consumat o dată pe lună sau mai rar; 29 persoane au relatat că consumă de 4 ori pe săptămână sau mai des, 27 persoane au consumat de 2-3 ori pe săptămână, iar 30 persoane au consumat de 2-4 ori pe lună. Din eșantion 86 persoane, sau 2,1%, au consumat sedative și/sau tranchilizante în ultimele 30 zile.

2.2 Prevalența consumului de droguri în rândul tinerilor de 15-24 ani

Studiile “Cunoștințe, atitudini și practici cu referire la HIV/SIDA în rândul tinerilor de 15-24 ani” demonstrează că tendințele de consum al celor mai răspândite droguri ilicite în rândul tinerilor sunt în scădere (vezi figura de mai jos).

Consum de tranchilizante sau sedative pe parcursul ultimelor 12 luni raportează 1.7% din tinerii intervievați în 2012.

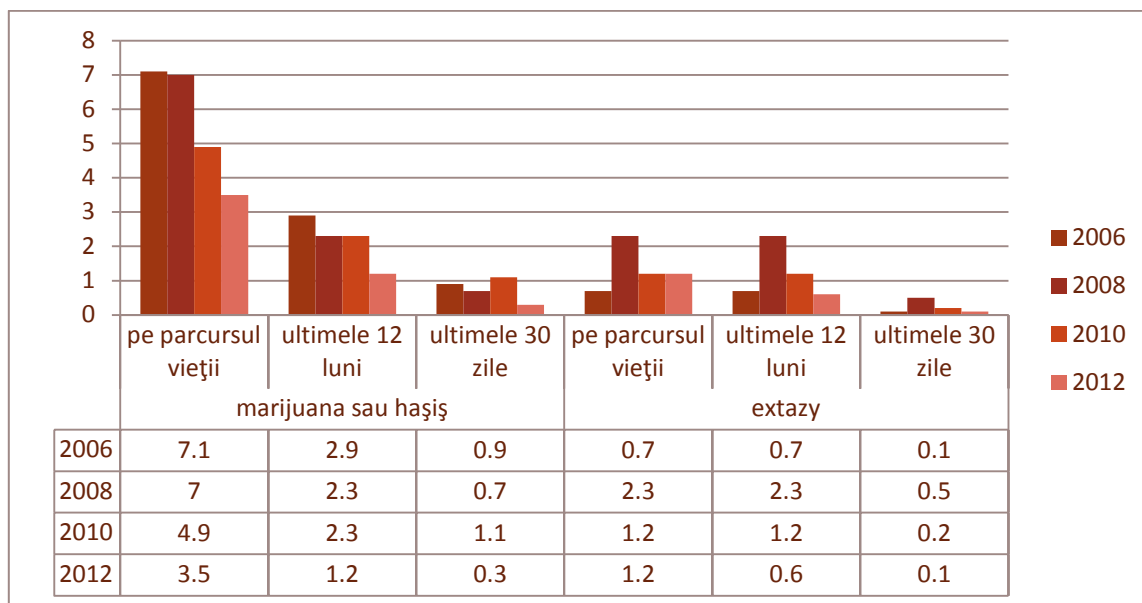

Figura 1 Prevalența consumului de droguri în rândul tinerilor de 15-24 ani (în baza KAP în rândul tinerilor)

⁴ Raport despre progresele înregistrate în combaterea infecției HIV/SIDA, www.aids.md

2.3 Prevalența consumului de droguri în rândul elevilor de 16 ani, ESPAD

În 2011, consumul oricărui tip de drog ilicit pe durata vieții în rândul elevilor din Republica Moldova este de 7%, cu 11% sub media europeană de 18%, comparativ cu anul 2007 nu s-au înregistrat schimbări semnificative. Consumul de marijuana sau hașiș pe durata vieții este de 5%, fără diferențe față de anul 2007, fiind însă cu 12% sub media europeană (17%).

2.4 Prevalența consumului de droguri în rândul deținuților

Conform rezultatelor studiului integrat bio-comportamental desfășurat în anul 2010 în rândul deținuților de pe malul drept al râului Nistru, dintr-un eșantion de 530 considerat reprezentativ, 43,3% dintre respondenți, cunosc persoane care consumă droguri, 25,5% au consumat vreodată droguri, și 8,9% și-au injectat vreodată droguri. În ultimele 12 luni, injectarea drogurilor a fost raportată în 3,0% din cazuri. Vârsta medie a respondenților (44 dintre ei sunt bărbați și 3 sunt femei), care au utilizat vreodată droguri injectabile, este de aproximativ 33 ani.

Vârsta medie la 16 respondenți (toți fiind bărbați), care au consumat droguri injectabile pe parcursul ultimelor 12 luni este de 30 ani. Din 16 utilizatori de droguri injectabile raportați, 2 și-au injectat droguri pe perioada ultimei luni, 2 - pe parcursul ultimelor 3 luni și 11 persoane – anterior ultimelor 3 luni. Un respondent a refuzat să răspundă la această întrebare. Pe perioada ultimei luni, în ambele cazuri a fost injectată heroina și într-un singur caz – shirka. Principalul drog injectat pe perioada ultimei luni este heroina. Respondenții care au folosit droguri injectabile pe parcursul ultimelor 3 luni anterioare interviului (2 respondenți), dar nu pe parcursul ultimei luni, au utilizat exclusiv heroina.

2.5 Consumul de droguri în rândul utilizatorilor de droguri injectabile, IBBS

Pînă la moment în Republica Moldova au fost mai multe “Studii Bio-comportamentale și de seroprevalență în rândul utilizatorilor de droguri injectabile” (IBBS). Primele au fost în rândul beneficiarilor programelor de reducere a riscurilor legate de infecția HIV. Ultimul studiu (din 2009/2010) s-a realizat după o altă metodologie (eșantionarea ghidată de respondent - RDS) care garantează reprezentativitatea grupului (de CDI) în localitatea de realizare, dar nu permite compararea rezultatelor cu rezultatele studiilor precedente.

Conform Raportului “Studiului bio-comportamental și de seroprevalență în rândul utilizatorilor de droguri injectabile din 2007” (IBSS) cel mai injectat drog pe perioada ultimei luni anterior interviului a fost extractul de opiu în 84,6% de cazuri, urmat de efedron cu 33,6% și meta-amfetamine cu 22,3% cazuri. Injectarea heroinei este mai mare în rândul respondenților de sex masculin (12,5%) comparativ cu cei de sex feminin (4,2%), diferența fiind semnificativă statistic ($p=0,042$). Injectarea heroinei a fost relatată de către respondenții din Dondușeni (12,5%), Chișinău (17,1%) și Soroca (12,5%). Cel mai frecvent injectarea heroinei a fost relatată de către respondenții din Edineț (70,0%). Extractul de opium a fost injectat mai des de către respondenții de sex masculin (86,6%) comparativ cu respondenții de sex feminin (77,5%) și mai des în grupul de vîrstă de 25 ani și mai mare (86,8%) decît în grupul respondenților de pînă la 25 ani (80,5%). Extractul de opiu a fost cel mai injectat pe perioada ultimei luni în toate localitățile de interviu. Cele mai mari rate de injectare a opiaceelor produse local a fost înregistrată în Bălți (93,4%), Dondușeni (100%), Fălești (95,8%), Orhei (95%), Rezina (100%), Soroca (94,3%) și Ungheni (100%). Ceva mai rar opiaceele produse local au fost utilizate în Căușeni (66,7%), Edineț (75,0%), Chișinău (74,3%) și Tiraspol (66,7%).

Injectarea efedronului nu a înregistrat diferențe dintre sexe, dar rata de injectare în grupul de 25 ani și mai mult este mai mare (35,6%) comparativ cu celalalt grup de vîrstă (32,0%). Efedronul a fost injectat cel mai des în Căușeni (83,3%), urmat de Ungheni (66,1%), Chișinău (52,6%), Tiraspol (37,7%) și Bălți (20,5%).

Meta-amfetaminele au fost injectate mai des de respondenții de sex masculin (23,4%) și de respondenții de pînă la 25 ani (27,9%). Tranchilizantele au fost mai des utilizate de respondenții de sex feminin (26,9%) și în

grupul de vîrstă de 25 ani și mai mult (21,2%). Codeina a fost injectată mai des de respondenții de sex masculin (8,4%) și de respondenții de 25 ani și mai mari (8,4%).

În utilizarea non-injectabilă cel mai frecvent este utilizată Marijuana (65,4%), care a fost utilizată mai frecvent de respondenții de sex masculin (67,3%) comparativ cu cei de sex feminin (58,3%) și mai frecvent de respondenții mai mici de 25 ani (75,3%) comparativ cu cei de 25 ani și mai mult (62,7%). Hașișul a fost consumat mai frecvent în rîndul respondenților de 25 ani și mai mult (24,6%) comparativ cu celălalt grup de vîrstă (16,7%). Ecstasy a fost mai des utilizat de către respondenții de pînă în 25 ani (21,5%) comparativ cu celălalt grup de vîrstă (14,7%). Cel mai des Ecstasy a fost utilizat în Chișinău (40,4%) și Soroca (27,8%).

Studiul integrat bio-comportamental și de seroprevalență efectuat în rîndul consumatori de droguri injectabile (CDI) în anul 2009/2010 în municipiile Chișinău, Bălți și Tiraspol, a arătat că cel mai injectat drog pe durata ultimei luni a fost extractul de opiu. Metodologia aplicată în studiul din 2009/2010 nu permite agregarea datelor pentru toată țara, dar sunt reprezentative pentru localitatea de realizare a studiului. Conform datelor, în mun. Bălți au fost raportate 92,2% din cazuri urmat de heroină cu 4,3%. În Chișinău 69,2 % urmat de heroina cu 8,9%. În Tiraspol 87,6% utilizatori de opiacee, 3,1% au utilizat heroina. Din drogurile neinjectabile cea mai mare rată de utilizare pe durata ultimei luni, în Bălți a fost înregistrată pentru marihuană (30,4%). În Chișinău și Tiraspol pe durata ultimei luni cel mai răspîndit drog neinjectabil este canabisul (Chișinău: marijuana 67,4% și hașișul 16,5%; Tiraspol: marijuana 58,9%, hașiș cu 13,2%).

2.6 Statistica administrativă

Sistemul de colectare a datelor pentru consumatorii de droguri înregistrați oficial se află în responsabilitatea IMSP Dispensarul Republican de Narcologie al Ministerului Sănătății, care introduce toate cazurile noi înregistrate oficial în baza de date și asigură mentenanța acesteia. Cazul este considerat înregistrat oficial atunci când fișa de notificare (pe hîrtie) este completată și transmisă IMSP Dispensarul Republican de Narcologie, unde informația este introdusă în baza de date. Sursa principală de depistare a cazurilor noi de consum de droguri este poliția (care se adresează serviciului narcologic pentru expertiza persoanelor arestate din diferite motive) și instituțiile medicale (adresare voluntară pentru tratament sau depistare accidentală în timpul controalelor profilactice⁵). Regulamentul depistării, înregistrării și raportării persoanelor consumatoare de droguri prevede diferite scenarii pentru fiecare caz în parte. Sursele de depistare menționate mai sus și metodele folosite pentru a depista consumatorii de droguri explică particularitățile cazurilor noi înregistrate de consum de droguri.

Din cauza conflictului înghețat de pe râul Nistru, date privind cazurile noi înregistrate și actualizările despre cazurile deja înregistrate în regiunea transnistreană nu sunt introduse în baza de date a IMSP Dispensarul Republican de Narcologie. Ca urmare, analiza datelor prezentate mai jos se referă doar la malul drept al râului Nistru.

La data de 1 ianuarie 2012, pe malul drept al râului Nistru, în baza de date a IMSP Dispensarul Republican de Narcologie erau înregistrați oficial 9449 consumatori de droguri. Pe parcursul anului 2011, au fost înregistrate 968 cazuri noi de consum de droguri (cu dependență și fără dependență) comparativ cu anul 2010 unde au fost înregistrate 1304 cazuri.

După forma clinică, toate cazurile noi sunt divizate în două categorii mari: consum de droguri fără dependență și consum de droguri cu dependență .

Dezagregări a cazurilor noi de consumatori de droguri fără dependență înregistrate în anul 2011 (număr cazuri -841):

⁵ Ex.: examinarea statutului sănătății la înrolarea în serviciul militar.

- vârsta medie la momentul înregistrării este de 25,4 ani,
- drogul consumat la momentul înregistrării, în majoritatea cazurilor, este canabisul (86,2%),
- calea de administrare la momentul înregistrării, în majoritatea cazurilor, este fumatul (86,2%),
- persoanele de sex masculin constituie majoritatea (95,4%).

Dezagregări a cazurilor noi de consumatori de droguri cu dependență înregistrate în anul 2011 (număr cazuri -127):

- vârsta medie la momentul înregistrării este de 27,7 ani,
- cele mai utilizate droguri sunt din grupul opiaceelor (90,5%),
- calea de administrare la momentul înregistrării este cea injectabilă (92,2%),
- persoanele de sex masculin constituie majoritatea (96,6%).

Analiza caracteristicilor cazurilor noi înregistrate de consum de droguri ar putea doar într-o măsură oarecare (necunoscută) să reflecte tendințele de consum de droguri în țară.

Datele furnizate de MAI despre numărul de infracțiuni prin trafic de droguri și capturile de droguri nu permit dezagregarea după cantitățile capturate per fiecare caz. Astfel, lipsește informația despre tendințele și modelul infracțiunilor prin trafic de droguri, a persoanelor la dezagregarea după sex și grupuri de vârstă. Feedback-ul deficient de la instanțele de judecată către MAI cauzează lipsa datelor despre sentințele pronunțate și implementarea legislației.

3 Concluzii și recomandări

3.1 Concluzii

Analiza datelor din diferite surse de informație: cazurile noi înregistrate de consum de droguri, infracțiunile prin trafic de droguri, confiscările de droguri și rezultatele studiilor arată un consum preponderent de canabis în Republica Moldova.

La moment în țară există o serie de surse de date relevante consumului și traficului ilicit de droguri.

Referitor la consum există o multitudine de surse, majoritatea fiind studii din cadrul Programului Național de profilaxie și control a infecției HIV/SIDA și ITS (HG 1143 din 16.12.2010). Respectiv, aceste surse nu sunt axate pe consumul de droguri, dar tangențial oferă date despre consum.

Referitor la traficul ilicit de droguri, există doar statistica de rutină a MAI, care permite de a formula concluzii doar în baza cazurilor înregistrate de organele de drept și nicidecum nu măsoară amploarea reală a fenomenului.

Actualmente, sistemele disponibile de colectare a datelor despre consumul și traficul ilicit de droguri, descrierea modelelor de consum și a tendințelor nu satisfac pe deplin necesitățile informaționale pentru luarea deciziilor bazate pe dovezi.

3.2 Recomandări

1. Realizarea unui studiu reprezentativ în rândul consumatorilor de droguri pentru măsurarea consumului de droguri, aprecierea și descrierea modelelor și tendințelor de consum al drogurilor. Recomandabil prin metoda RDS și studii calitative.
2. Solicitarea consultanței externe pentru elaborarea metodologiei de măsurare a fenomenului traficului ilicit de droguri în țară; coordonarea implementării exercițiului.

Exercițiile recomandate necesită resurse adiționale, inexistente la moment în bugetul instituțiilor implicate în monitorizarea consumului și traficului ilicit de droguri.